

Buyurun oturun dostlar "tarım" konuşacağız

Tarımsal ürünlerin ve gıda sektörünün önemi her geçen artıyor. O nedenle başlıkta Atilla İlhan'ın "Buyurun oturun dostlar buğday konuşacağız" dizisine nazire olarak, "Buyurun oturun dostlar tarım konuşacağız" dedim. Bunda FAO'nun önümüzdeki yıllarda "tarımsal ürün fiyatları artacak" değerlendirmesi de etkili oldu.

Önce tarımın önemini ortaya koyan bir yabancı kaynaklı nüfusta gelecek öngörüsü ve bir de yabancı uzman değerlendirmesine değinip, ardından içerden iki değerlendirmeden kısaca söz edeyim: Birleşmiş Milletler 7 milyarlık dünya nüfusunun, 2050'de 12 milyar olacağını ortaya koyuyor. Bu öngörü 1970 yılın-

AROLAT'TAN

Osman Arolat

osman.arolat@dunya.com

da 3.5 milyar iken 7 milyara ulaşan dünya nüfusunun 2050'de 12 milyara çıkma beklentisinin abartılı olmadığını öngörüsü olarak görülmeli.

Barcelona'nın yenilenmesini sağlayan mimar Prof. J. A. Acebillo'ya göre, 21. yüzyılda insanların yüzde

90'ı kentlerde yaşayacak, bu söylemlerin tarım ürünü üretmemelerinin yanında, tüketici olarak tarımsal ürün ve gıda gereksini mini artıracaklar. Bu Acebillo'ya göre, "gıda güvenliği" dünyanın önde gelen üç konusundan biri olacak.

TÜSİAD'ın "21. Yüzyılda Türkiye Tarımı" adlı raporundaki değerlendirmede ise "Tarım'da Türkiye için tren kaçmıştır" görüşü yer alıyor. Tarım Bakanlığı, 188 ülkeye 1663 ürün ihracatı yaptığını açıklıyor. 62 milyar dolarlık tarımsal hasıla ile dünyada 7., Avrupa'da birinci sırada yer aldığı altını çiziyor.

Şimdi dönüp bazı rakamlara tarımsal gelişmelere bakalım:

Önce tarımın toplam nüfustaki payına ve GSMH içindeki payına baka-

lım.2012 yılında toplam nüfus içinde, tarımsal alandaki nüfus, 17 milyon 394 bin ile yüzde 23.7. Aynı yıl, GSYH'daki tarımın payı ise 115 milyar 685 milyon liralık değer ile 1 trilyon 416 milyar liralık toplam GSMH'nin sadece yüzde 7.9'u oluşturuyor. Bu 2010 yılındaki payın yüzde yarım gerilediğini gösteriyor.

Peki, bizi bu tabloya getiren yapı- nın ardındaki rakamlar nedir?

1990 yılında ülkemizde toplam tarım alanı 27 milyon 856 bin hektar iken, 2012 yılında bu yüzde 28.5 azalarak, 23 milyon 795 bin hektara gerilemiş. Ama asıl önemlisi bu alanın sadece yüzde 18'i, 4 milyon 286 bin hektarı ekilmiş yada nadasa bırakılmış.

Bu gerilemeye karşın 17 tarımsal temel üründen 14'ünde ülkemizde

tüketim talebine yeterli söz konusu. Bu ürünler arasında buğday, arpa ve şeker pancarı üretimi tüketimin üzerinde yer alıyor. Buna karşılık son on yılda üretimi azalan ürünlerden kuru fasulyede ithalatımız 2 kat, yeşil mercimekte 13 kat, kırmızı mercimekte 40 kat, nohutta 65 kat artmış. Bir tarım ülkesi olan ülkemize yaraşmayan bir tablo ortaya çıkmış...

Oysa, ülkemiz 1970'li yıllarda tarımın önemine bağlı olarak GAP ve KOP gibi projelere çoğu yerli olan önemli kaynak ayırdı. 2011 sonuna kadar GAP'a yapılan harcama 61.8 milyar lira, ancak bunun önemli bölümü bölgedeki 16 barajla enerji projelerine harcanırken, sulama projelerinin sadece yüzde 23'ü işletmeye alınmış durumda. Halen yürütülen

13 GAP projesinde tek bir sulama projesi yer almıyor. TZOB Başkanı Bayraktar, GAP'ta sulanabilecek 1.8 milyon tarım arazisinden 410 bin hektarının sulanabildiğini belirtiyor. Ülkemizde 2.6 milyon hektarlık sulamaya açılmayan tarım arazisinin, %50.3'ü, 1.39 milyon hektarının GAP'ta bulunduğunu da bildiriyor.

Dünya nüfusuna paralel olarak gıda ve tarımsal ürüne talep artışı dik-kate alınırsa, ülkemiz, önemli yatırımlar yapılan tarım projeleriyle bir servet üzerinde otururken, bundan yeterince yararlanmadığımızı görü-lüyor. GAP, KOP gibi imkanlarımızı daha iyi kullanarak, tarımsal üretimi-mizi artırmak refahımızı da artıracaktır. O nedenle "Buyurun oturun dostlar tarım konuşacağız" diyorum.